

# Polak Sumienny

PISMO CODZIENNE N. 90.

NIEDZIELA dnia 27 Marca 1831 roku, o godz: 8 rano.

## WIADOMOSCI KRAJOWE.

*Rada Muncypalna M. S. Warszawy.*

Stosownie do uchwały byłego Rządu tymczasowego Królestwa Polskiego z dnia 11 Grudnia r. z. wydanej, a przez Dyktatora pod dniem 17 Grudnia r. zeszłego Nro 456 względem organizacji Gwardji Narodowej potwierdzonej, nowo installowana Rada Muncypalna Miasta Stołecznego Warszawy podaje niniejszém do publicznej wiadomości, iż do uregulowania i rozpoznawania stosunków opłat za nieosobiste stawanie i odbywanie służby członków do Gwardji Narodowej należących lub się do jój nie kwalifikujących, ustanowiła osobną deputacją zskładu członków Rady Muncypalnej Miasta Stołecznego Warszawy, która posiedzenia swe w Ratuszu Głównym w sali Rady Muncypalnej odbywać i na czynione przez interessentów wnioski i przełożenia rezolucje wydawać będzie.

Warszawa 24 Marca 1831 roku.

Prezes: *Garbiński.*

Radca pióro trzymający.

*A. Podbielski.*

Po tylu fałszach rozniesionych przez gazety pruskie i przez gońców, jakby umyślnie na to wysyłanych z Berlina, wyczytujemy nareszcie w gazecie rządowej pruskiej, że w pamiętnej bitwie pod Grochowem dnia 25 Lutego: — Rossjanie stracili w zabitych i ranionych do 8,000 ludzi. Rzecz dziwna! że gazeta nam nienawistna nie utrzymała pierwszego podania Dybicza, w którym on naznacza stratę swojego wojska w zabitych i ranionych nie przynoszącą 4,000.

— Obywatel przybyły z Poznańskiego powiada, że tam Urzędnicy pruscy za odebraniem dzienników warszawskich z doniesieniami o pomyslném powodzeniu naszego oręża, zatrzymują do kilku dni takowe dzienniki, a nawet częstokroć one fałszują, co wszelką wiarę zdaje się przechodzić.

## KORRESPONDENCJA CIEKAWA

(*Dalszy ciąg*)

4.

Warszawa dnia 26 Września 1830 roku  
8 Października

*Do Ministra Sekretarza Stanu Stefana Grabowskiego.*

Dziwią cię, kochany kuzynie moje niespokojności, ale uważ, jak wypadki szybko postępują, już od twego wyjazdu ogień się osobliwym sposobem rozszerzył i szerzy się codzien. Dowodem tego Wro-

claw, a gdy dziś dzień pocztowy, nieprzysięgłbym za to, że nim jeszcze tego listu dokonczę może nadejdzie wiadomość o jakiej nowej rewolucji. Tu nawet gdzie wszystko, Bogu dzięki, jest i będzie spokojne, pojawiają się niekiedy lekkie symptomata, które się rozejdą, nie wątpię o tém, ale które też dowodzą, że u nas są głowy cokolwiek wyżej nastrojone niżeli za zwyczaj. Tego rana jeden z moich pisarków odjął papier przyklejony do afiszu z napisem: *Wiwat rzemieślnicy! wiwat wolność!* Nie mówię ci o sprawie Wojdy, która może mieć inne przyczyny, ale w czasach spokojniejszych, trudno żeby się podobna sprawa była zdarzyła. Wojda może uchybił, w tém że ofuknął tego człowieka, ale jednakowoż dobrą wziął naukę. Utrzymują nawet, że w mieście zrobiono składkę na bijącego, który podług naszych praw karnych, nie może uleść jak tylko bardzo lekkiej karze; tak się tedy rzecz ma, że nie jeden urzędnik musi się mieć bardzo na ostrożności. Co do mnie, jeżeliby mi co podobnego się przytrafiło, to nie za to przynajmniej żebym miał ofuknąć kogo, ale że Ner bty *Dziennika Sporów* do tego myśl poda, a komitet zarządzający w Paryżu takie wyda rozporządzenie. *Koźmian* i *Rembielniński* mają być w strasznych niespokojnościach, bo słychać że odebrali pogroźki. W rzeczy samej to nie bardzo przyjemnie, ale trzeba się przygotować na wszystko. Jakże mnie to prawie uwesela, że raport kommissarzy wysyłanych niedawno do Piotrkowic jest zupełnie w duchu mojego rapportu, co dowodzi naprzód, żeśmy wykonali nakaz rządu, a powtóre, że Rada, nie wiem dla czego uparła się przy tém, żeśmy nie wykonali. Tém przykrzej jest dla mnie, że Kommissja Spraw Wewnętrznych dawniej już odebrała raport od *Rożyckiego* o rozwiązaniu instytutu, o czém jednak ani wspomniła odtąd, podali mnie tedy u *Cesarzewicza* w podejrzeniu niesprawiedliwe, i byli bardzo radzi, że to mogło mi zaszkodzić. A co do gruntu rzeczy, jeżeli tylko *Tarnowski* będzie był potrzebne koszta, na utrzymanie *Wikarjuszów* i szkoły, tedy szkoła zostanie urządzoną przez rząd, i może się stać bardzo użyteczną. Oddają jój powszechnie sprawiedliwość pod wielą względami, a względ wskazany przeczennie nie jest tak śmieszny i niestosowny, jak niektórzy członkowie rady utrzymywać chcieli.

*Fredro* podał nam dwa projekta dotyczące się urządzania swego kuratorstwa, i swego zastępstwa; drugi projekt jakośby uszedł, ale co do pierwszego, tedy żądania jego są tak przesadzone, że on sam jeden miałby więcej władzy niżeli Minister i Kommissja, której on nawet nie uznaje powagi; stałby się on wtenczas potężnym przeciwnikiem, do którego by się przyłączył uniwersytet i cała młodzież szkolna, i niechcący służyłoby za główną sprężynę poróżnie-

nia i reakcji, coby nas zaprowadziło daleko. Jamyśle, że on ma dobre chęci, ale źle mu doradzają malkontenci i liberaliści, którzy nim powodują. Spodziewam się jednak odwieść go od tego i nakłonić, aby niestawał w prawnej opozycji z nami. Jeżeli mi się to uda, bardzo będę kontent, jeżeli nie, tedy rada zadecyduje, ale boję się, aby nie przeciwko mnie, bo on jest pewny większości. Wprawdzie gdyby nie było dyrektora wychowania onby go zastępował zupełnie, ale dopóki jest dyrektor, niepodobna zniszczyć tę gałąź i zmienić zupełnie organizację Kommissji.

### WARSZAWIANKA.

*z Pana Delavigne; nowe tłumaczenia przez K. S.*

Oto dziś dzień krwi i chwały,  
Oby dniem wskrzeszenia był!  
W tęczę Franków erzał biały  
Patrzając, lot swój w niebo wzbił.  
Słońcem lipca podniecany  
Woła na nas z górnych strom:  
Powstań Polsko, krusz kajdany,  
Dziś twój tryumf albo zgon.  
Hej, kto Polak na bagnety!  
Żyj swobodo, Polsko żyj,  
Takiem hasłem cnój podniety  
Trąbo nasza wrogiom grzmij.

„Na koń, woła Kozak mściwy,  
„Zbuntowany skaręmy lud,  
„Bez Bałkanów są ich niwy,  
„Pędem zgnieciem Lachów ród.”  
Stój! za Bałkan pierś ta stanie.  
Car wasz marzy płonny łup.  
Z wrogów naszych nie zostanie  
Na tej ziemi, chyba trup.  
Hej! kto Polak etc.

Droga Polsko! dzieci twoje  
Dziś szczęśliwszych doszły chwil  
Niżli gdy ich sławnę boje  
Wienczył Kremlin, Tybr i Nil.  
Lat dwadzieścia nasze męże  
Los po obcych grobach siał,  
Dziś, o Matko, kto polęże  
Na twém łonie będzie spał.  
Hej! kto Polak etc.

Wstań Kościuszko, ugodź w serca  
Co litością mamić śmia,  
Znałże litość ów morderca,  
Który Pragę zalał krwią.  
Niechaj krew tę, krwią dziś płaci,  
Niech nią zrosi grunt, zły gość.  
Laur męczeński naszych braci,  
Bujniej po niej będzie rość.  
Hej! kto Polak etc.

Tocz, Polaku, bój zacięty;  
Uledz musi dumny Car,  
Pokaż jemu pierścień święty,  
Nieuległych Polek dar;  
Niech to godło ślubów drogich  
Wrogom naszym wróży grób,  
Niech krwią złane, w bojach srogich,  
Nasz z wolnością świadczy ślub.  
Hej! kto Polak etc.

O Francuzi! czyż bez ceny  
Rany nasze dla was są,  
Z pod Marengo, Wagram, Jeny,  
Drezna, Lipska, Waterloo.  
Świat was zdradzał — my dotrwali:  
Śmierć czy tryumf — my gdzie wy.  
Bracia! my wam krew dawali;  
Dziś — wy dla nas nic — prócz ży.  
Hej! kto Polak etc.

Wy przynajmniej, coście legli  
W obcych krajach, za kraj swój,  
Bracia nasi, z grobów zbiegli!  
Błogosławcie bratni bój.  
Lub zwyciężym — lub gotowi  
Z trupów naszych tamę wzniesić,  
By krok spóźnić olbrzymowi  
Co chce światu pęta nieść.  
Hej! kto Polak etc.

Grzmjcie bębny, ryczcie działa,  
Dalej! dzieci w gęsty szyk;  
Wiedzie hufce Wolność, Chwała,  
Tryumf błyska w ostrzu pik.  
Leć nasz orle w górnym pędzie,  
Sławie, Polsce, światu służ!  
Kto przeżyje, wolnym będzie;  
Kto umiera, wolny już.  
Hej! kto Polak, na bagnety  
Żyj swobodo, Polsko żyj,  
Takiem hasłem cnój podniety  
Trąbo nasza wrogiom grzmij.

### WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Piszą z Lugdunu pod d. 10 Marca: — Fałsz, jakoby Austria wdawała się w sprawy włoskie za zgodą Anglii i Francji. Takowe przyzwolenie byłoby szczególnie dla Francji zgubą i hańbą. Jak tylko Posel francuzki w Rzymie dowiedział się o traktacie zawartym przez Papieża z Austryją, wyprawił natychmiast z tą wiadomością gońca do Paryża, doszła ona przez telegraf jeszcze przed przybyciem gońca. Wkrótce się dowiemy, co w tej mierze Rząd francuzki postanowi.

— Wiadomość o wkroczeniu Austryaków do Parmy i Modeny, potrzebuje potwierdzenia. Podług listów prywatnych, Gwardje Narodowe we Włoszech środkowych wynoszą do 112,000 ludzi. Wszystkie prowincje włoskie będące w powstaniu, zgodzić się miały na to, aby ich spólną stolicą była Bononja.  
— W Dreźnie mają za rzecz pewną, że projekt do konstytucji już gotowy, i nawet wydrukowany, tylko jeszcze nie ogłoszony.

— Rejent Belgji protestując się przeciwko protokółowi londyńskiemu i wszelkiemu mieszaniu się wielkich Mocarstw do sprawy Belgów, oświadczył, że Belgja potrafi utrzymać i skończyć rewolucję pomimo protokołu londyńskiego. Wydał on w tym duchu na dniu 11tym odezwę do Luxemburczyków, zachęcając ich do stałości i wytrwałości, przez co jedynie mogą ocalić niepodległość swojej ojczyzny.

— Już w niektórych gazetach angielskich wycytujemy utyskiwania na pobyt Karola Xgo w Holyrood, który, tam znalazłszy przytułek ze swoją rodziną, nie przestaje knuć coraz nowych intryg we Francji.